

Labklājības ministrija

Grozījumi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

(stājās spēkā 09.02. 2017.)

Labklājības ministrijas
Sociālo pakalpojumu departaments

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

- ✓ Precizēts terminu skaidrojums sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā, t.sk. noteiktas jaunas definīcijas: “klienta aprūpes līmenis”, “apgādnieks”, “psihosociāla rehabilitācija”, “profesionālās piemērotības noteikšana”, “krīzes situācija”, precizētas vairākas definīcijas, piemēram “garīga rakstura traucējumi” (1.pants)
- ✓ Līdz 6 mēnešiem ir ierobežots laika periods valsts finansētā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma (ISASR pakalpojumi) saņemšanai bāreņiem un bez vecāku gādības esošajiem bērniem vecumā līdz 2 gadiem (9.¹ pirmās daļas 5.punkts)
- ✓ Noteikts pienākums ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijai, izmantojot Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu (NPAIS), ne retāk kā reizi 3 mēnešos par bāreņi vai bez vecāku gādības palikušu bērnu, kas ir jaunāks par trim gadiem, un ne retāk kā reizi 6 mēnešos par bāreņi vai bez vecāku gādības palikušu bērnu no dienas, kad viņš sasniedz trīs gadu vecumu, līdz ISASR pakalpojuma sniegšanas pārtraukšanai, informēt bāriņtiesu un pašvaldības SD par:
 - vecāku, brāļu, māsu, vecvecāku, kā arī citu personu, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, saskarsmi ar bērnu un sadarbību ar institūciju;
 - bērna fizisko un psihosociālo attīstību – *stāsies spēkā 01.09.2017. (28.1. 2 daļa.)*
- ✓ Noteikts, ka institūcija var veidot struktūrvienību veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai (28.panta 1.¹daļa)

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

✓ Precizēti sociālo pakalpojumu samaksas principi:

- Ja persona pieprasa pašvaldības pilnībā vai daļēji apmaksātus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumus, pašvaldības sociālais dienests, ievērojot likuma 5.panta trešajā daļā noteikto, novērtē personas maksātspēju, pamatojoties uz personas sniegto informāciju par ienākumiem un noslēgtajiem uzturlīgumiem. Ja pienākums maksāt par pakalpojumu ir arī personas apgādniekiem, viņi iesniedz informāciju par ienākumiem pašvaldības sociālajam dienestam, kas lemj par pakalpojuma piešķiršanu
- Personai, kura saņem pašvaldības pilnībā vai daļēji apmaksātus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumus un kurai ir ienākumi, to izmaiņu gadījumā ir pienākums ne retāk kā reizi gadā institūcijai, kura pieņem lēmumu par pakalpojuma piešķiršanu, iesniegt informāciju par saviem ienākumiem atbilstoši šā likuma 5.panta trešajā daļā noteiktajam
- Personas apgādnieki, kuriem ir pienākums maksāt par pakalpojumu, ne retāk kā reizi gadā institūcijai, kura pieņem lēmumu par personas apgādniekiem veicamajiem maksājumiem, iesniedz informāciju par saviem ienākumiem atbilstoši šā likuma 5.panta trešajā daļā noteiktajam (8.pants)

- ✓ Noteikts, ka pašvaldības sociālajam dienestam pēc tam, kad saņemta informācija par bāreņa vai bez vecāku gādības palikuša bērna pilngadību un ārpusģimenes aprūpes beigšanos, ir pienākums izvērtēt minētās personas vajadzības un resursus un tai pēc patstāvīgas dzīves uzsākšanas sniegt nepieciešamos atbalsta pasākumus, kā arī vismaz divus gadus pēc patstāvīgas dzīves uzsākšanas veikt personas sociālās situācijas izmaiņu novērtēšanu (12.panta 6. daļa)

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

- ✓ Noteikti divi jauni no valsts budžeta finansēti pakalpojumi (13. pants):
 - psihosociālā rehabilitācija personām ar onkoloģisku slimību un to ģimenes locekļiem
 - Psihosociālā rehabilitācija paliatīvā aprūpē esošiem bērniem un viņu ģimenes locekļiem
 - psihosociālo rehabilitāciju personām ar onkoloģisku slimību nodrošina biedrība “Dzīvības koks”
 - psihosociālo rehabilitāciju paliatīvā aprūpē esošiem bērniem nodrošina Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība
 - Pakalpojuma veidu, apjomu, saturu, saņemšanas nosacījumus un piešķiršanas kārtību nosaka Ministru kabinets - *stāsies spēkā 01.01.2018.*

- ✓ Nosaka valsts atbalstu pašvaldībām, kuras nodrošina sociālos pakalpojumus dzīvesvietā šā likuma 9.prim panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētajām personām, kuras nesaņem valsts vai pašvaldības finansētus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus. Ministru kabinets nosaka valsts atbalsta apmēru, kritērijus tā noteikšanai un valsts atbalsta piešķiršanas kārtību (stāsies spēkā 01.01. 2019.)

- ✓ Sociālās integrācijas valsts aģentūra līdz 2021. gada 31. decembrim Eiropas Savienības politiku instrumentu ietvaros:
 - nosaka profesionālo piemērotību bezdarbniekiem, kuri bijuši bez darba vismaz 12 mēnešus un saņēmuši Nodarbinātības valsts aģentūras nosūtījumu uz profesionālās piemērotības noteikšanu;
 - sniedz profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām nav noteikta invaliditāte vai prognozējama invaliditāte (15. prim pants)

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

- ✓ Precizētas sociālo pakalpojumu sniedzēju tiesības (17. pants):
 - Sociālo pakalpojumu sniedzējam ir tiesības pieprasīt un bez maksas saņemt no valsts un pašvaldību un citām valsts pārvaldes iestādēm, privātpersonām, tai skaitā ārstniecības iestādēm, ziņas, kas nepieciešamas sociālo pakalpojumu sniegšanai, tai skaitā informāciju par personas funkcionālo traucējumu raksturu un pakāpi, ienākumiem, un tai piederošajiem īpašumiem, aizbildnības un aizgādības jautājumiem, bērna aizgādības tiesību realizāciju, tiesisko un mantisko stāvokli, ja ziņas nepieciešamas, lai pieņemtu vai izpildītu lēmumu par sociālā pakalpojuma sniegšanu, un tās nav iespējams saņemt no valsts un pašvaldību institūciju datubāzēm
- ✓ Precizēti nosacījumi valsts finansēto profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus un profesionālās piemērotības noteikšanas pakalpojumu saņemšanai:
 - personas darbības vecumā, ja tām ir noteikta invaliditāte vai prognozējama invaliditāte
 - persona vēršas pie attiecīgā pakalpojumu sniedzēja (SIVA), kura pieņem lēmumu par pakalpojumu piešķiršanu vai par atteikumu piešķirt pakalpojumus. (26. pants)
- ✓ Precizēts grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums - nodrošina mājokli un individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā un, ja nepieciešams, sociālo aprūpi personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (27. prim pants)

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

- ✓ Nosaka aprūpes līmeņus (20. pants):
 - pirmais aprūpes līmenis — *personas fiziskās vai garīgās spējas ir mēreni ierobežotas. Persona spēj un prot veikt pašaprūpi atbilstoši savām vajadzībām un savam veselības stāvoklim; nepieciešams minimāls personāla atbalsts noteiktu stundu skaitu nedēļā. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību*
 - otrais aprūpes līmenis — *personas fiziskās vai garīgās spējas ir mēreni vai smagi ierobežotas. Persona spēj un prot veikt pašaprūpi atbilstoši savām vajadzībām un savam veselības stāvoklim, bet ir iespējama spēju vai prasmju pazemināšanās; nepieciešams neliels personāla atbalsts ikdienā. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību un novēro funkcionālo traucējumu izmaiņas*
 - trešais aprūpes līmenis — *personas fiziskās vai garīgās spējas ir smagi ierobežotas. Personas spēja veikt noteiktas pašaprūpes darbības ir traucēta; nepieciešams regulārs personāla atbalsts ikdienā. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību un novēro funkcionālo traucējumu izmaiņas*
 - ceturtais aprūpes līmenis — *personas fiziskās vai garīgās spējas ir ļoti smagi ierobežotas, izteikta pašaprūpes spēju nepietiekamība, persona pilnībā aprūpējama un uzraugāma visu diennakti. Sociālās aprūpes pakalpojuma sniedzējs nodrošina ārstniecības personas noteikto klienta uzraudzību un novēro funkcionālo traucējumu izmaiņas*

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

✓ Noteikts deleģējums Ministru kabinetam (par aprūpes līmeņiem):

- Noteikt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas (VSAC) pakalpojuma sniegšanā iesaistītā personāla skaitu un kvalifikāciju (*9.1 panta pirmā daļa*);
- Noteikt VSAC klienta aprūpes līmenim atbilstošu pakalpojumu finansēšanas kārtību - stājas spēkā 01.12.2017. (*9.1 panta otrā daļa*);
- Noteikt kritērijus aprūpes līmeņa noteikšanai un klientu izvērtēšanai, kā arī nosacījumus sociālās aprūpes pakalpojumu saņemšanai dzīvesvietā un institūcijā un to saņemšanas kārtību - stājas spēkā 01.12.2017. (*20. panta ceturtnā daļa*).

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

- ✓ Noteikts, ka lēmumu par pakalpojuma sniegšanas pārtraukšanu institūcijas vadītājs pieņem arī tādā gadījumā, ja cita pašvaldība (ne tā, kura pieņēma lēmumu par ievietošanu) ne vēlāk kā mēnesi pirms pakalpojuma sniegšanas pārtraukšanas rakstveidā apliecinājusi, ka tās administratīvajā teritorijā pēc rakstveida vienošanās ar attiecīgo personu tai tiks nodrošināta izmitināšana un nepieciešamie sociālie pakalpojumi (28.panta 3.¹ daļa)
- ✓ Noteikts, ka par institūcijas klienta tiesību nodrošināšanu un šim nolūkam nepieciešamo institūcijas darba organizēšanu ir atbildīgs institūcijas vadītājs (29.panta trešā daļa)
- ✓ Noteikts, ka institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona var pieņemt lēmumu par nepieciešamību noteiktā laika periodā ierobežot personas tiesības brīvi pārvietoties, ja šādas uzraudzības nepieciešamība, pamatojoties uz personas veselības stāvokli, noteikta viņas individuālajā rehabilitācijas vai aprūpes plānā (31.panta pirmā daļa)

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

Veiktas izmaiņas regulējumā, kas nosaka ienākumu avotus, no kuriem veicama samaksa par ISASR pakalpojumiem *(13.panta trešā daļa un 31.panta ceturtā daļa):*

- ✓ Noteikts, ka par ISASR pakalpojumiem ir jāmaksā ne tikai no klienta pensijas (ieskaitot piemaksu), bet arī no atlīdzības (par darbspēju zaudējumu, kaitējuma atlīdzības, atlīdzības par apgādnieka zaudējumu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību);
- ✓ Noteikts, ka personai, kurai nav neviena no augstāk uzskaitītajiem ienākuma avotiem, ISASR pakalpojumi tiek apmaksāti no valsts/pašvaldības/apgādnieku budžeta līdzekļiem;
- ✓ Ar 2020. gada 1.janvāri naudas summa personiskiem izdevumiem nedrīkst būt mazāka par 15 procentiem, no klientam izmaksātās pensijas vai atlīdzības, vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra.

Labklājības ministrija

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā

Veiktas izmaiņas sociālās palīdzības regulējumā *(1.panta 39) punkts, 5. pants, 35., 37. pants):*

- ✓ *Pārsaukts pabalsts ‘‘ārkārtas situācijā’’ par pabalstu ‘‘krīzes situācijā’’ (pašvaldībām jāprecizē savi saistošie noteikumi līdz 2017.31.12.)*
- ✓ *Novērtējot klienta materiālos resursus, no 2017.gada 9.februāra par ienākumiem neuzskata ģimenes valsts pabalstu*
- ✓ *Ja trūcīga persona uzsākusi darba attiecības vai saimniecisko darbību, reizi gadā trīs mēnešus neņem vērā ienākumus līdz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēram*

Labklājības ministrija

PALDIES PAR UZMANĪBU!